

CZ | PL Cíl 3 / Cel 3
2007-2013

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE

Bulletin Euroregionu Silesia

červen 2015 • Číslo 12

Kulturní léto v Euroregionu Silesia

ODRA - symbol
Euroregionu Silesia

EUROREGIONY
v Sejmu PR

Milí čtenáři,

v září loňského roku, kdy vyšlo poslední číslo našeho zpravodaje, jsme Vám slíbili, že budeme v jeho vydávání pokračovat i v roce letošním. Zatím se k Vám nevracíme v podobě pravidelného čtvrtletníku, nicméně Vám nabízáme alespoň toto speciální číslo dvojnásobného rozsahu plné aktuálních informací, zajímavostí a snad i trochu zábavného čtení. Zajímá Vás nový česko-polský program přeshraniční spolupráce pro období 2014–2020, chcete vědět, kam můžete v našem euroregionu vyrazit v létě za kulturou, těšíte se na další z našich fejetonů? Už jste si někdy ověřovali své vědomosti ve speciálním „euroregionálním“ kvízu? Víte, co vše nabízí řeka Odra, která je společným symbolem Euroregionu Silesia? Toto vše a mnoho dalšího najdete v tomto čísle našeho zpravodaje. Přejeme Vám příjemné čtení.

redakce Bulletinu Euroregionu Silesia

Co nás čeká do konce roku...

- Dne 30. června 2015 Euroregion Silesia slavnostně podepíše dohodu o spolupráci ve věci polsko-česko-slovenského EuroInstitutu. Tuto dohodu uzavře s polskou stranou Euroregionu Těšínské Slezsko (Sdružením rozvoje a regionální spolupráce „Olza“ se sídlem v Cieszynie), Institutem EuroSchola z Třince, Pedagogickým centrem pro polské národnostní školství v Českém Těšíně, Slezskou univerzitou v Katovicích a dalšími partnery spolupracujícími na záměru zřízení mezinárodního centra přeshraničního vzdělávání po vzoru francouzsko-německého EuroInstitutu se sídlem v Kehl. K slavnostnímu podpisu dohody dojde v Katovicích na závěrečné konferenci projektu s názvem „EURO-IN – budování a testování partnerství zaměřeného na přeshraniční problematiku v rámci prací směřujících ke vzniku mezinárodního centra vzdělávání – EuroInstitutu“.
- V září 2015 bude po sedmi a půl letech ukončen Fond mikroprojektů v Euroregionu Silesia v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR-PR 2007–2013. Fond bude ukončen společným setkáním, na kterém bude vyhodnoceno celé období jeho realizace od dubna 2008 a zároveň bude představen nový Fond mikroprojektů pro období 2014–2020. K dispozici bude také film a dvě publikace, které zájemci obdrží zdarma na obou sekretariátech euroregionu.
- V 2. polovině roku 2015 bude zahájen nový program česko-polské přeshraniční spolupráce pro období 2014–2020 s názvem INTERREG V-A Česká republika – Polsko. Také Euroregion Silesia se připravuje na jeho zahájení a pro žadatele o dotaci z Fondu mikroprojektů uskuteční řadu seminářů na obou stranách hranice. Informace o těchto seminářích budou zveřejněny na internetových stránkách www.euroregion-silesia.cz a www.euroregion-silesia.pl.

Zprávy z Euroregionu Silesia

Když se řekne Euroregion Silesia...

... aneb Kdo jsme, Co děláme, Kam směřujeme. Takto Euroregion Silesia nazval svůj poslední projekt, který si vytkl za cíl přispět k lepšímu poznání euroregionu jako významné přeshraniční struktury, většímu porozumění jeho činnosti, která je pro mnohé stále velkou neznámou, a nasměrování dalšího rozvoje euroregionu v nejbližších letech. Všechny nejdůležitější informace o Euroregionu Silesia a jeho činnosti v roce 2014 obsahuje výroční zpráva vydaná v rámci projektu, která bude vzorem pro zprávy vydávané i v dalších letech. V rámci projektu byla také zahájena činnost společné pracovní skupiny pro implementaci Strategie rozvoje Euroregionu Silesia pro období 2014–2020, která připravila podklady pro první akční plán do roku 2017. Tyto podklady byly projednány na společném setkání členů Euroregionu Silesia konaném ve dnech 21. – 22. května v Kravařích. Na závěr projektu bylo vydáno toto speciální číslo zpravodaje, které právě držíte v rukou.

Poslední zasedání Euroregionálního řídicího výboru

Poslední zasedání Euroregionálního řídicího výboru Euroregionu Silesia v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR-PR 2007–2013 se uskutečnilo 26. února 2015. Na tomto zasedání bylo ze vzniklých úspor Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia schváleno k financování posledních 26 projektů českých a polských žadatelů, a to včetně 5 náhradních. Celkový počet projektů schválených v rámci Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia od dubna 2008 do února 2015 tak dosáhl úctyhodného čísla 505. Na programu posledního zasedání výboru bylo také zhodnocení jeho sedmileté činnosti a příprava na nové období. Další podrobnosti o Fondu mikroprojektů najdete uvnitř tohoto zpravodaje a také na internetových stránkách www.euroregion-silesia.cz a www.euroregion-silesia.pl.

Změny v orgánech Euroregionu Silesia

Na začátku roku 2015 byly schváleny změny v orgánech na obou stranách Euroregionu Silesia. Na české straně došlo ke změně předsedy i místopředsedy – předsedou se stal nový primátor statutárního města Opavy Martin Víteček a místopředsedou Tomáš Výtisk, starosta Ostravy-Krásného Pole. Na polské straně předsedou i nadále zůstává primátor města Ratiboř Miroslaw Lenk, novým místopředsedou je Grzegorz Gryt, starosta Gminy Lyski. Rady obou částí euroregionu se rozšířily o jednoho člena, na české straně tak od ledna pracuje Rada desetičlenná a na polské straně Rada čtyřčlenná. Ke změnám došlo také u nejvyššího společného orgánu Euroregionu Silesia – Prezidia, do jehož čela se pro tento rok postavil Martin Víteček, funkci místopředsedy bude letos vykonávat Grzegorz Utracki, starosta Gminy Krzyżanowice.

Bulletin Euroregionu Silesia – č. 12/červen 2015

Vydavatel: Euroregion Silesia – CZ, Horní náměstí 69, 746 01 Opava, Česká republika

Redakce: Jana Novotná Galuszková, Leonard Fulneczek, Karolina Maksymowicz, Daria Kardaczynska

Adresa redakce: Horní náměstí 69, 746 01 Opava, Česká republika, tel.: +420 553756220, e-mail: euroregion.silesia@opava-city.cz, www.euroregion-silesia.cz

Překlady: Karina Kurková

Fotografie: archiv Euroregionu Silesia, členů a konečných uživatelů, Milan Mainuš, Paweł Okulowski, foto na titulní straně: Červený zámek v Hradci nad Moravicí s kašnou Doubravkou (Milan Mainuš), meandry řeky Odry (Piotr Nieznański)

Nakladatel: Mario Boubeniček, Ratibořská 1145/30, 747 05 Opava, Česká republika

Grafická úprava: Pavel Bárta

Tisk: Tiskárna Grafico s.r.o., Opava

Náklad: 800 ks v české verzi, 600 ks v polské verzi

Evidenční číslo MK ČR E 21341, ISSN 2084-0020

Bezplatný výtisk

Z činnosti euroregionů

Česko-polské euroregiony v polském Sejmu

Prezentace euroregionů česko-polského příhraničí a jejich činnosti v polském Sejmu dne 16. prosince 2014 byla důstojným ukončením tříletého projektu EUREGIO PL-CZ.

V prosinci 2014 byl ukončen společný tříletý projekt všech šesti česko-polských euroregionů s názvem „EURE-

GIO PL-CZ“, vedený polskou částí Euroregionu Silesia jako vedoucím partnerem. Pomyslnou tečkou tohoto projektu byla konference s názvem „Česko-polská přeshraniční spolupráce na příkladu spolupráce euroregionů a projektu EUREGIO PL-CZ“, která byla věnována výsledkům dlouholeté činnosti euroregionů na česko-polské hranici. Na rozdíl od předchozích tří konferencí realizovaných v rámci projektu se tato uskutečnila mimo česko-polské příhraničí, a to přímo v Sejmu Polské republiky ve Varšavě.

Publikace „Euroregiony polsko-českého pohraničí“

Na závěr projektu „EUREGIO PL-CZ“ byla vydána dvojjazyčná publikace věnovaná euroregionům polsko-českého pohraničí. Tato publikace nabízí jak úvod do problematiky přeshraniční spolupráce, euroregionů a příslušných programů Evropské unie, tak mnoho zajímavých informací o všech šesti euroregionech. Publikace je k dispozici na sekretariátech jednotlivých euroregionů a ke stažení také na www.euroregions.org.

„Zgubić“ je divné slovo aneb Já jsem vám to říkal!

Fejeton

Určitě všichni jste už někdy zažili situaci, kdy vám někdo radí, vy se rozhodnete jeho rady neposlušovat a řídit se po svém. A pak, když dojde na jeho slova a vy to přiznáte, uslyšíte tu nenáviděnou větu „Já jsem ti to říkal!“. A tak někdy raději pravdu zamlčíte nebo dokonce tomu svému „radilovi“ (kolegovi, manželce, tchýni) zalžete, abyste se vyhnuli mentorování, které je v tu chvíli již zcela zbytečné a je jen jakýmsi triumfem v rukách *radilových*. Ne všechny tyto situace však musí končit pocitem naštvání na jedné straně a pocity vítězství na straně druhé. Naopak mohou skončit velkým pobavením a smíchem na obou stranách. Jako například tehdy v předvánoční Varšavě, kam jsme se v rámci společného projektu vypravili s kolegy z dalších euroregionů ukázat vrcholným politikům, co všechno v našem česko-polském příhraničí děláme pro utužení a rozvoj přeshraniční spolupráce. Po splnění své mise jsme se domluvili, že budeme v utužování vzájemných vztahů pokračovat a vyrazíme do některé z varšavských hospůdek. V tu chvíli padla rada kolegy Mirka, abychom všichni nechali své mobilní telefony „doma“ (myšleno v hotelu) a měli tak na rozvíjení svých vztahů větší klid. Cože? Dvě tři hodiny bez mobilu? Nikdy! Kolega Mirek byl tedy jediný, kdo se sám svou dobře míněnou radou řídit a taky si patřičně posezení u *Bazyliška* ve varšavské *Starówce* užil. Na jeho opakované „Já jsem vám to říkal!“ jsme my ostatní raději nereagovali a dál jsme po telefonu podrážděně vyřizovali pracovní záležitosti a tvrdili svým nej-

bližším, že jednání jsou velmi dlouhá, náročná a ten hluk kolem jsou jen bouřlivé reakce politiků na naše úspěchy. A pak při večerním návratu od *Bazyliška* se to stalo: naše mladá kolegyně Olga zjistila, že nemá svůj mobil (který dle Mirkovy rady samozřejmě nenechala v hotelu)! Nebyl to sice žádný drahý model, ale byl to už druhý telefon, který v průběhu jednoho projektu ztratila! Co teď? Dostala jsem nápad: zavolám na její číslo, a jestli někdo ztracený telefon najde a zvedne jej, já mu celou situaci vysvětlím a požádám o jeho vrácení. Po několikerém zazvonění se na druhé straně ozval mužský hlas. Nadechla jsem se ... a v tu chvíli jsem si za nic na světě nemohla vzpomenout, jak se polsky řekne „ztratit telefon“! Jak se polsky řekne „hledat“ (to známé „szukać“, které nám, Čechům, zní tak sprostě), ví každý, ale „ztratit“? No, přece „zgubić“, vybavil se mi najednou článek z učebnice polštiny s názvem „Maryla zgubiła parasolkę“. Vše se mi nakonec podařilo mužskému hlasu na druhé straně vysvětlit, telefon se vrátil ke své majitelce a na opětovné Mirkovo „Já jsem vám to říkal!“ jsme všichni reagovali huronským smíchem. A jaké z toho pro mě plyne ponaučení? Když vám někdo dobře radí, tak ho raději poslechněte a v každém projektu počítejte s nějakou tou ztrátou. Jo, a „zgubić“ je fakt divné slovo!

Autorka fejetonu Jana Novotná Galuszková již patnáct let působí ve funkci tajemnice české části Euroregionu Silesia. Jako předsedkyně Matice slezské se zároveň zasazuje o všestranný rozvoj Slezska.

Představujeme sekretariáty

Euroregionu Silesia

V čele českého sekretariátu je Jana Novotná Galuszková (sedící vpravo), ředitelkou polského sekretariátu je Daria Kardaczyńska (sedící vlevo). Dalšími pracovníky sekretariátů jsou (přední řada zleva): Barbara Dobrzyniecka – Puhacz (PL), Gabriela Lewak (PL), Elżbieta Łachmańska (PL), Karolina Maksymowicz (PL), Sabina Łukaszczykiewicz (PL). V zadní řadě zprava stojí Petra Hamelová (CZ), Iwona Paprotny (PL), Olga Sobotková (CZ), Roman Tománek (CZ), Agnieszka Zymelka (PL) a Agnieszka Domagała (PL).

Funkci výkonných orgánů sdružení tvořících Euroregion Silesia plní dva sekretariáty, český v Opavě a polský v Ratiboři. Zpočátku velmi sporadické kontakty obou sekretariátů, které spíše zajišťovaly fungování národních částí euroregionu, se v průběhu let rozvinuly v téměř každodenní spolupráci a oba sekretariáty dnes představují silné, personálně i technicky vybavené zázemí. V čele čtyřčlenného českého sekretariátu stojí již patnáct let tajemnice Jana Novotná Galuszková. Větší polský sekretariát v současné době představuje devět pracovníků v čele s ředitelkou Dariou Kardaczyńskou.

Současná úzká spolupráce obou sekretariátů byla logickým vyústěním úkolů, které postupně eurore-

gion na sebe přebíral. Po deseti letech své činnosti v březnu 2008 byly obě strany euroregionu, a tudíž i oba sekretariáty na mnoho dalších let spojeny dohodou o spolupráci při realizaci tzv. Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia. Tato dohoda zavázala obě strany ke správě společného fondu, který je součástí jak právě končícího Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007–2013, tak nového programu INTERREG V-A Česká republika – Polsko pro období 2014–2020. K základním úkolům obou sekretariátů při správě Fondu mikroprojektů patří:

- poskytování a zveřejňování informací o Fondu mikroprojektů, a to formou seminářů, individuálních konzultací, na internetových stránkách, v tisku, vydáváním propagačních materiálů apod.
- poskytování metodické pomoci žadatelům při přípravě projektových žádostí o dotaci
- příjem a registrace žádostí o dotaci, kontrola jejich formálních náležitostí a přijatelnosti
- zajištění hodnocení finanční a věcné kvality a přeshraničních aspektů projektů prostřednictvím nezávislých regionálních expertů
- příprava podkladů pro jednání Euroregionálního řídicího výboru (EŘV), organizace zasedání EŘV, zpracování dokumentů z jednání EŘV
- uzavírání smluv o financování projektu s úspěšnými žadateli (tzv. konečnými uživateli)
- průběžná kontrola projektů v průběhu realizace
- vyřizování žádostí o změny projektů v průběhu realizace
- kontrola a schvalování závěrečných zpráv a závěrečných vyúčtování ukončených projektů
- proplácení dotací
- kontrola udržitelnosti projektů.

Hodnotíme Fond mikroprojektů v Euroregionu Silesia v období 2007–2013

CZ PL CII 3 / Cel 3
2007. 2013

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE

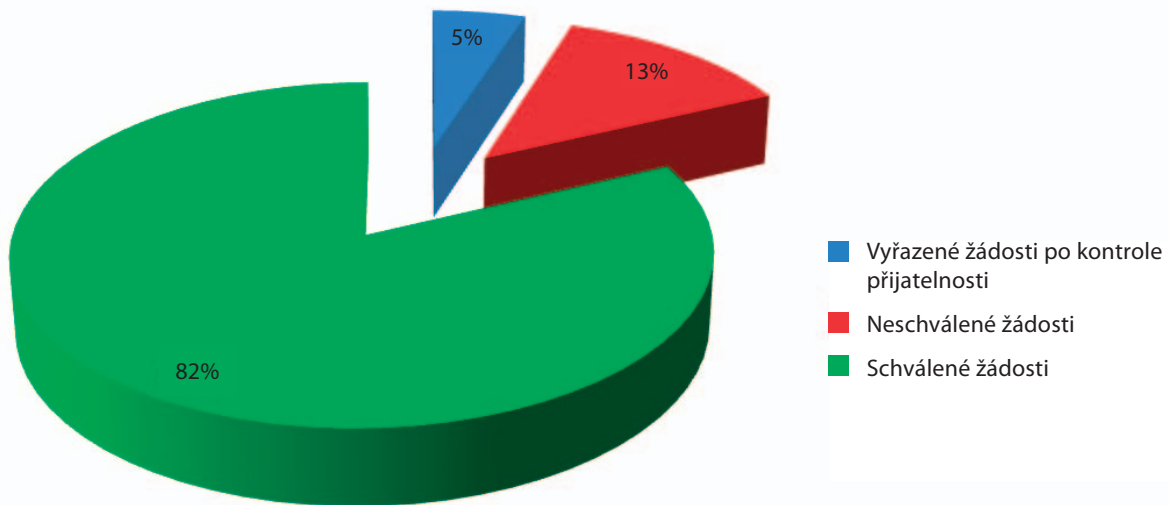
V září 2015 bude po 7,5 letech ukončen Fond mikroprojektů, který byl součástí Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007–2013. Do konce června t.r. budou ukončeny poslední mikroprojekty a poté musí euroregion provést závěrečné zhodnocení a vyúčtování téměř 7 milionů eur, které tvořily jeho alokaci z Evropského fondu pro regionální rozvoj určenou jak na mikroprojekty, tak na administraci Fondu. Přestože v tuto chvíli ještě nelze přesně vyčíslit procentuální využití přidělené alokace, je možné již nyní hodnotit, představit malou statistiku Fondu a nabídnout zájemcům o česko-polskou přeshraniční spolupráci inspiraci do nového období.

Fond byl zahájen v dubnu 2008, kdy byla vyhlášena průběžná výzva k předkládání žádostí o dotaci v maximální výši 30 tisíc eur na projekt. V rámci 15 kol příjmu žádostí o dotaci bylo do ledna 2015, kdy byla průběžná výzva finálně ukončena, předloženo více než 600 žádostí českých a polských žadatelů. Z tohoto počtu bylo schváleno k financování 505 žádostí s celkovým objemem dotace ve výši 7,5 milionů eur, což je o 27% více, než činila

Fond mikroprojektů v Euroregionu Silesia byl určen pro žadatele z území okresů Opava, Ostrava-město a Nový Jičín na české straně a na polské straně pro žadatele z území okresů ratibořského, wodzisławského, hlubčického a rybnického a okresních měst Rybník a Žory.

Úspěšnost žadatelů o dotaci z Fondu mikroprojektů 2007–2013 v Euroregionu Silesia

alokace na mikroprojekty. Schválení vyššího objemu dotace bylo umožněno využitím úspor, které průběžně vznikaly při ukončování projektů nedočerpáním schválené dotace, rezignací některých žadatelů na již schválenou dotaci nebo krácením způsobilých výdajů v rámci kontroly závěrečného vyúčtování projektů.

Zhodnocení pozitiv a negativ Fondu mikroprojektů

Neexistence zálohových nebo alespoň průběžných plateb je obecně největším negativem Fondu mikroprojektů vnímaným ze strany žadatelů. Když k tomu přičteme dlouhé čekání na proplacení dotace po ukončení projektu, které je bohužel způsobeno poměrně složitým procesem administrace plateb, pro mnohé zájemce o přeshraniční spolupráci je Fond mikroprojektů nedostupným zdrojem financování jejich přeshraničních aktivit. Některé žadatele také odrazují kurzová rizika spojená s použitím měny euro jak v žádosti o dotaci, tak v žádosti o její proplacení. Některé subjekty (např. školy) ve srovnání s jinými programy Evropské unie negativně vnímají i povinnost žadatele dofinancovat část výdajů projektu z vlastních prostředků. Naštěstí výše uvedená negativa lze vyvážit mnohými pozitivy, jakými je např. široká metodická pomoc žadatelům při přípravě,

realizaci i ukončení projektu ze strany Euroregionu Silesia jako Správce Fondu mikroprojektů či poměrně velká úspěšnost žadatelů o dotaci – viz graf.

Závěrečné aktivity Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia

Před ukončením Fondu mikroprojektů 2007–2013 čeká Euroregion Silesia ještě několik závěrečných aktivit, které mají za cíl zhodnotit více než sedmiletou realizaci Fondu, ocenit nejlepší projekty a zejména inspirovat subjekty se zájmem o přeshraniční aktivity k jejich pokračování v rámci nového Fondu mikroprojektů období 2014–2020. Bude se jednat jak o instruktážní film, tak o publikace, které budou vydány na obou stranách Euroregionu Silesia. Tyto publikace budou k dispozici všem zájemcům zdarma na sekretariátech a na seminářích pořádaných od 2. poloviny roku 2015. V září 2015 se pak na polské straně uskuteční závěrečné hodnotící česko-polské setkání „Gala Funduszu mikroprojektów“.

Souhrnná statistika Fondu mikroprojektů 2007-2013 v Euroregionu Silesia

	CZ strana	PL strana	Celkem
Alokace z ERDF na mikroprojekty	2 603 550 EUR	3 343 900 EUR	5 947 450 EUR
Počet zasedání EŘV	15		
Počet oběžných procedur	5		
Počet zaevidovaných žádostí	250	372	622
Počet vyřazených žádostí	19	12	31
Počet schválených žádostí	199	306	505
Počet neschválených žádostí	30	52	82
Schválená výše dotace z ERDF na mikroprojekty	3 242 143,74 EUR	4 314 854,19 EUR	7 556 997,93 EUR
Schválený podíl dotace z celkové alokace na mikroprojekty	124,52 %	129,04 %	127,06 %

Program INTERREG V-A ČR – Polsko

Název nového programu česko-polské přeshraniční spolupráce pro období 2014-2020 se vrací k dříve používanému názvu INTERREG, který je nyní podle pořadí programového období označen římskou číslicí V a písmenem A označujícím příslušný směr v rámci evropské územní spolupráce - přeshraniční spolupráci. Čeští a polští žadatelé si však budou muset zvyknout nejen na nový název programu, ale i na další novinky, které program přinese. Tak jako dalších jiných programů i programů přeshraniční spolupráce se dotkl požadavek Evropské unie na propojení kohezní politiky s cíli hospodářské strategie Evropa 2020, který ve svém důsledku znamená větší tematickou koncentraci jednotlivých programů. Pro každý program mohly být vybrány maximálně 4 z 11 tematických cílů stanovených společným nařízením pro jednotlivé fondy a v rámci tematických cílů pak pro každý program musely být stanoveny podrobnější investiční priority, které bude program realizovat.

Struktura programu INTERREG V-A Česká republika – Polsko

Číslo osy	Název prioritní osy v programu	Alokace z ERDF (v EUR)	Alokace z ERDF (v %)
1.	Společné řízení rizik	12 215 972	5,4 %
2.	Rozvoj potenciálu přírodních a kulturních zdrojů pro podporu zaměstnanosti	135 733 026	60 %
3.	Vzdělání a kvalifikace	10 179 978	4,5 %
4.	Spolupráce institucí a komunit	54 519 432	24,1 %
5.	Technická pomoc	13 573 302	6 %
	Celkem	226 221 710	100 %

ERDF = Evropský fond pro regionální rozvoj

K další změně patří zpřísnění požadavků na přeshraniční aspekty projektů. Všichni příjemci budou mít povinnost splnit minimálně 3 ze 4 kritérií přeshraniční spolupráce (společná příprava, společná realizace, společné financování, společný personál) a Společný sekretariát (dříve Společný technický sekretariát) bude v průběhu realizace projektů kontrolovat jak naplňování těchto kritérií, tak skutečný přeshraniční dopad realizovaných projektů. Ke změně dojde také v systému předkládání projektových žádostí, kdy všichni žadatelé budou mít povinnost předložit na Společný sekretariát formulář projektového záměru, ke kterému Společný sekretariát na základě předem stanovených kritérií vydá své stanovisko. Příjemnou změnou je pak zavedení paušálů u režijních a personálních výdajů a rozšíření možností třístranných projektů.

Na druhé straně beze změn zůstane území podporované novým programem, bude se tedy i nadále jednat o území kraje Libereckého, Pardubického, Královéhradeckého, Olomouckého a Moravskoslezského na české straně a na polské straně o Opolské vojvodství, část území Dolnoslezského voj-

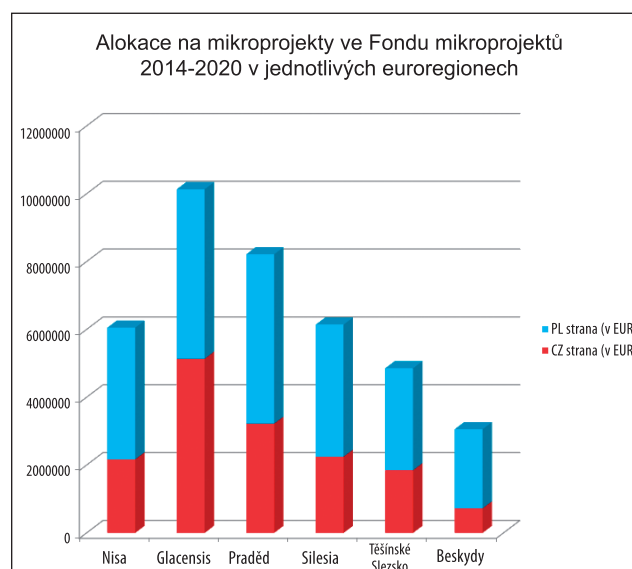
vodství (subregiony: jelenohorský a walbrzyský, okres strzelecký) a část území Slezského vojvodství (subregiony: bielský a rybnický, okres pszczyński). A stejně jako tomu bylo dosud, i v tomto programu bude funkci Řídícího orgánu vykonávat Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (odbor evropské územní spolupráce) a funkci Národního orgánu Ministerstvo infrastruktury a rozvoje PR (odbor územní spolupráce). Nejvyšším orgánem programu pak opět bude bilaterální Monitorovací výbor, jeho členy budou mj. i zástupci všech euroregionů česko-polského příhraničí. Úvodní zasedání Monitorovacího výboru se předpokládá v červnu 2015.

Fond mikroprojektů v období 2014–2020

Stejně jako v předchozích obdobích bude součástí programu Fond mikroprojektů, který byl zaveden již v představných česko-polských programech Phare CBC (v období 1999–2003 pod názvem *Společný fond malých projektů*) a úspěšně realizován v rámci Iniciativy INTERREG IIIA 2004–2006 i programu období 2007–2013. A stejně jako dosud i v novém období bude Fond mikroprojektů spravován euroregiony, které jako tzv. Správci Fondu mikroprojektů budou plnit veškeré úkoly spojené s realizací této části programu (podrobný výčet úkolů viz článek „Představujeme sekretariáty Euroregionu Silesia“).

Alokace Fondu mikroprojektů

Finanční alokace Fondu mikroprojektů z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) představuje 20 % rozpočtu programu, tj. 45,24 milionů eur, z toho na mikroprojekty je určeno téměř 38,5 milionů eur. Rozdělení této alokace mezi jednotlivé euroregiony je znázorněno v dále uvedeném grafu.

Celková alokace ve výši 20 % však bude rozdělena na dvě části – v první fázi programu budou pro Fondy mikroprojektů v jednotlivých euroregionech k dispozici $\frac{3}{4}$ cílové částky a zbývající $\frac{1}{4}$ bude přidělena po splnění předem definovaných podmínek, což bude vyhodnoceno ke konci roku 2018. V těchto podmínkách se mj. odráží požadavek na rozšíření okruhu žadatelů o dotaci z Fondu mikroprojektů a zavedení tzv. principu vedoucího partnera, který byl dosud povinný pouze u „velkých“ individuálních projektů a pro euroregiony na úrovni celého Fondu mikroprojektů. Pokud některý z euroregionů stanovené podmínky k uvedenému termínu nesplní, zbývající část alokace neobdrží a tato bude využita na standardní projekty mimo rámec Fondu mikroprojektů.

Tematické zaměření a finanční limity mikroprojektů

Fond mikroprojektů se zaměřuje na projekty malého rozsahu – tzv. mikroprojekty, a to jak neinvestičního, tak investičního charakteru. V novém programu mohou být mikroprojekty financovány z prostředků prioritních os 2, 3 a 4 (viz tabulka struktury programu), přičemž příslušný euroregion jako Správce Fondu mikroprojektů určí, zda využije všechny prioritní osy a v jaké míře. Dotace na mikroprojekt z ERDF je od 2 000 eur do 20 000 eur v případě mikroprojektů tematicky spadajících do prioritní osy 3 a 4 nebo do 30 000 eur v případě mikroprojektů tematicky spadajících do prioritní osy 2. V případě mikroprojektů s principem vedoucího partnera je maximální výše dotace dvojnásobná. Celkový rozpočet mikroprojektu nesmí přesáhnout dvojnásobek maximální výše dotace.

Princip vedoucího partnera v mikroprojektech

Princip vedoucího partnera u mikroprojektů je novinkou (dosud byl uplatňován pouze ve Fondu mikroprojektů v Euroregionu Těšínské Slezsko). Tento princip spočívá v předložení jedné společné žádosti o dotaci na mikroprojekt za oba, resp. všechny partnery, pokud je jich více, přičemž žádost předkládá vedoucí partner, na kterém se oba/všichni partneři mikroprojektu dohod-

Zástupci všech šesti česko-polských euroregionů se pravidelně scházejí k jednáním o přípravě nového Fondu mikroprojektů. Hlavním bodem jednání, které se konalo v dubnu 2015 v Prudniku, byla problematika hodnocení projektových žádostí předkládaných do Fondu mikroprojektů.

li. V případě schválení mikroprojektu vedoucí partner uzavře s příslušným Správce Fondu mikroprojektů smlouvu o financování mikroprojektu a tímto převezme odpovědnost za realizaci mikroprojektu jako celku. Dotace je proplácena vedoucímu partnerovi, který následně příslušnou část dotace postoupí svému partnerovi/svým partnerům.

Typy mikroprojektů

Vzhledem k zavedení principu vedoucího partnera i v mikroprojektech budou ve Fondu mikroprojektů nově tyto 3 typy projektů:

- 1) společný (= s vedoucím partnerem) – o dotaci žádá vedoucí partner jménem obou/všech partnerů projektu
- 2) partnerský (= dosud nazývaný „společný“) – o dotaci žádá každý z partnerů sám
- 3) samostatně realizovaný – o dotaci žádá jen jeden z partnerů.

Předkládání a schvalování mikroprojektů

Žadatel bude předkládat svou žádost o dotaci na mikroprojekt do příslušného Fondu mikroprojektů dle svého sídla. Žádosti budou předkládány v rámci výzev vyhlašovaných příslušnými Správci Fondu mikroprojektů. Po provedení kontroly a hodnocení budou žádosti schvalovány bilaterálním česko-polským Euroregionálním řídicím výborem zřízeným pro každý Fond mikroprojektů.

Fond mikroprojektů v Euroregionu Silesia

Tematické zaměření Fondu mikroprojektů 2014–2020 v Euroregionu Silesia a alokace na mikroprojekty uvádí následující tabulka:

Prioritní osa	Název prioritní osy	Alokace v %		Alokace v EUR
2.	Rozvoj potenciálu přírodních a kulturních zdrojů pro podporu zaměstnanosti	30 %	CZ	674 160
			PL	1 168 485
3.	Vzdělání a kvalifikace	5 %	CZ	112 360
			PL	194 748
4.	Spolupráce institucí a komunit	65 %	CZ	1 460 680
			PL	2 531 718
Celkem		100 %		6 142 151

Územní vymezení Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia se nemění, t.z. i nadále bude určen pro žadatele z území okresů Opava, Ostrava-město a Nový Jičín na české straně a na polské straně pro žadatele z území okresů ratibořského, vodislavského, hlubčického a rybnického a okresních měst Rybník a Žory (viz mapka na straně 5).

Vyhlášení Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia se předpokládá v lednu 2016.

70. výročí konce 2. světové války

Podle historiků byla Opava po 2. světové válce nejzničenějším městem současné České republiky.

V letošním roce uplynulo přesně 70 let od ukončení druhé světové války, největšího válečného konfliktu v dějinách lidstva. Důsledky této války, zejména pak jejich posledních měsíců se tragicky dotkly i slezsko-moravského příhraničního území, čili území dnešního Euroregionu Silesia. Ve skutečnosti zdejší obyvatelstvo poznalo negativní následky „velkých dějin“ již roku 1938, kdy došlo po mnichovské dohodě k připojení Hlučínska a Opavy, tzv. Sudet, k Německu a zdejší lidé se nedobrovolně stali obyvateli Třetí říše. Když Německo 1. září 1939 vyhlásilo válku Polsku, začali obyvatelé Hlubčicka, Rybnicka, Ratibořska a Hlučínska již přímo pociťovat dopady Hitlerem vedené války, a to zejména po útoku Sovětského svazu. K největším dramátům patřila povinnost vojenské služby mužů, což v tomto případě znamenalo povolání do Wehrmachtu a nasazení ve válce prakticky na všech frontách.

Když v lednu 1945 Rudá armáda zahájila obrovskou ofenzívu od Visly s cílem obsazení Berlína, bylo jasné, že otázkou času je i dobytí Slezska a severní Moravy. První část území dnešního Euroregionu Silesia obsadili Rusové koncem ledna 1945. V průběhu dalších týdnů šla vojska 1. ukrajinského frontu nejdříve na západ a pak na jih, aby z této strany obsadila území hlubčického, ratibořského a wodzisławského okresu, následně Opavu, Hlučínsko a Ostravu. 24. března, po týdenním boji, byly dobyty Hlubčice (Głubczyce) a 26. března pak Rybník a Wodzisław Śląski. Poslední zmíněné město bylo v důsledku válečných událostí zničené až z 80 %. Stejnou měrou byly zničené i Žory. 31. března obsadili Rusové bez větších bojů Ratiboř (Racibórz). Dobyté město vyloupili a vypálili tak, že jeho materiální ztráty dosáhly 85 %. Na začátku dubna začala další fáze bojových operací s cílem dobytí Ostravy a Opavy. Ve dnech 22.–24. dubna se vedly těžké boje o Opavu, která byla také z velké části zničena. Další třídení boje byly o Hrabyni. A až v prvních květnových dnech 1945 byla dobyta Ostrava.

8. května 1945 – den konce 2. světové války byl pro obyvatele dnem úlevy, i když to nebyl den čisté radosti. Úleva, protože neštěstí, jakým je válka, skončilo. Ale doba, ve které teď měli žít, nevypadala ani radostně, ani bezstarostně. Když města a vesnice ovládla Rudá armáda, nějakou dobu jedinou moc představovali ruští velitelé. Civilní správa začala vznikat na územích patřících Československu, která před válkou patřila Polsku, až později. Se změnou správy se objevil problém státní příslušnosti. Občané okolí Opavy, Fulneku, Hlučínska, ratibořského okresu atd. byli formálně německými občany. Když přišla nová moc, objevil se problém, zda jsou a zda se mohou stát občany Československa nebo Polska. Pro obyvatele, kteří žili ve své rodné zemi již dlouhé generace, to byla za posledních třicet let další nucená změna občanství. A pokaždé to bylo spojeno se šikanou a potížemi. Pro mnohé to následně skončilo dramatickým nuceným odchodem z rodného kraje.

Velkou tragédií pro obyvatele Horního Slezska byla zatčení, ke kterým docházelo masově po přechodu fronty obsazeným územím. Odhaduje se, že v celém Slezsku bylo zatčeno a následně odvezeno do pracovních táborů v Sovětském svazu několik desítek tisíc lidí, zejména mužů. Na popisovaném území se jednalo zejména o obce ležící na pravém břehu Odry, ale do Sovětského svazu byli vyváženi i obyvatelé Hlučínska.

Katastrofické byly i ekonomické podmínky. Občané neměli zdroje k obživě. Neměli kde pracovat – neexistoval průmysl, obchod. Neexistoval oběh peněz – „staré“ německé peníze přestaly platit a „nové“ nebylo jak vydělat a získat. I v zemědělství byly podmínky fatální. Chyběla veškerá zvířata. Citelná absence tažných zvířat prakticky znemožňovala sklizeň nekvalitního ozimu (protože na jaře se pole neobdělávala). Lidé byli zasaženi hladomorem.

2. světová válka byla nejtragičtější událostí 20. století. Několik desítek miliónů vojáků padlo nebo bylo raněných. Ještě více lidí zahynulo v důsledku bombardování a válečných událostí. Materiální ztráty nebylo možné napravit. Pro slezsko-moravské příhraničí, území dnešního Euroregionu Silesia, byla tato doba také velmi tragická. Válečné drama bylo osudem mužů předvolávaných do armády a také žen a dětí, které zůstávaly ve svých domovech. Zničené domy, zničené statky a jiné hrůzy, které obyčejní lidé pociťovali, byly nepředstavitelné. Naposledy takové následky války obyvatelé tohoto území prožívali v polovině 17. století, během třicetileté války.

Každé výročí konce tragické události, které se slaví, včetně 70. výročí konce poslední války má být jistým *memento*, zejména pro nejmladší generace. Má připomínat tragický osud, který způsobili lidé lidem, ale má také vybízet k takovým postojům a takovému jednání, aby se podobné tragédie již nikdy neopakovaly. Přijměte proto pozvánku na zajímavé výstavy konané na různých místech Euroregionu Silesia u příležitosti tohoto výročí (viz zadní strana bulletinu).

Odra - řeka, která spojuje

Euroregion Silesia vznikl jako svazek dvou sdružení – polského *Sdružení obcí povodí Horní Odry a Regionálního sdružení pro česko-polskou spolupráci Opavské Slezsko* (dnes *Euroregion Silesia – CZ*). To, že se v názvu polské části euroregionu nachází název řeky Odry, není náhoda.

Odra – jedna ze dvou hlavních polských řek – pramení v Oderských vrších v České republice, v nadmořské výšce 632 m v okolí města Odry (které je také členem Euroregionu Silesia). Její celková délka činí 854 km, na území ČR je to 112 km, v Polsku pak 742 km. Na území Euroregionu Silesia má Odra asi 158 km, což je téměř pětina její celkové délky. Zajímavá je málo známá skutečnost, že na úseku přibližně 8 km tvoří řeka Odra státní hranici mezi Českou republikou a Polskem.

Pod Ratiboří byla Odra již od dob středověku využívána k hospodářským účelům, zejména k dopravě (mj. i k plavení dřeva) a rybolovu. Koncem 19. století rybolov postupně zanikl, sílila však říční doprava. Lodě pluly od Bohumína a Ostravy přes Ratiboř do Kožle a dál do západní Evropy. Odra byla také využívána k rekreačním účelům. Již koncem 19. století působil v Ratiboři veslařský spolek, který v dalších letech sklízěl významné sportovní úspěchy. Rozvíjelo se kajakářství a na lince Ratiboř – Kožle jezdily pravidelně parní lodě. Ještě krátce po 2. světové válce byly vyvíjeny, byť neúspěšně, snahy o obnovu veslařství. Kajakářské oddíly svou činnost definitivně ukončily v 60. letech 20. století. Lze říci, že od tohoto okamžiku byla Odra „mrtvá“.

Začátek 21. století znamená sice pomalé, ale přece jen znovuzrození rekreace a turistiky spojené s Odrou. K prvním a dodnes největším akcím na Odře patří každoročně pořádané „Pływadło“, což je plavba netypickými plavidly od Ratiboře do Kožle. Po několika letech se akce „Pływadło“ rozšířila a „prodloužila“ o sjíždění řeky na kánoích od Bohumína a dokonce i Ostravy.

S rostoucím zájmem o turistické využití Odry a také s cílem většího zapojení místních obyvatel do provozování vodácké turistiky se na vyvíjených aktivitách začaly podí-

K největším akcím na Odře patří každoročně pořádané „Pływadło“.

let i obce ležící u řeky. Jednou z prvních byla obec Krzyżanowice, která v letech 2008 – 2009, společně s městem Bohumínem a sdružením Posejdon z Věřňovic, zrealizovala projekt „Červen - měsíc přátelství na soutoku Odry s Olší“. V rámci projektu byla pořízena projektová dokumentace pro vybudování pěti nástupních míst pro vodáky na Odře a Olši. Dále byl vydán vodácký průvodce s podrobnou mapou Olše a Odry na hraničních úsecích. A co je nejdůležitější, díky pořízení kánoí včetně příslušenství a zřízení půjčovny vodáckého vybavení, bylo iniciováno pravidelné sjíždění Odry a Olše na kánoích. Od té doby si zájemci mohou půjčit vodácké vybavení v kanoistickém klubu „Meander“ v Zabelkowě nebo u dobrovolných hasičů ve Starém Bohumíně.

V rámci Fondu mikroprojektů Euroregionu Silesia bylo realizováno mnoho projektů zaměřených na rozvoj vodácké turistiky na Odře.

Dalším zrealizovaným záměrem souvisejícím s rozvojem vodácké turistiky na Odře je projekt Bohumína a Krzyżanowic s názvem „Řeky rozdělují, řeky spojují – vybudování nástupních míst pro vodáky na Odře a Olši“, realizovaný z Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007–2013. V rámci tohoto projektu vzniklo pět nástupních míst pro vodáky. Na české straně se jedná o nástupní místa na levém břehu Olše ve Věřňovicích a na pravém břehu Odry v Bohumíně – Pudlově a ve Starém Bohumíně. V rámci polské části projektu vznikla dvě nástupní místa – na levém břehu Odry v Zabelkowě a Krzyżanowicích. Pokračováním těchto aktivit byla výstavba nástupního místa v Ratiboři u Piastovského hradu. Mezitím byl realizován ještě další projekt s názvem „2. polsko-český vodácký maratón na Odře“, jehož nositeli byla města Ratiboř, Kędzierzyn-Koźle a Bohumín a jehož náplní byla organizace dvoudenní akce sjíždění řeky.

V rámci poslední výzvy Fondu mikroprojektů Euroregionu Silesia byly schváleny další projekty zaměřené na rozvoj cestovního ruchu a turistiky na řece Odře. Jedná

Hraniční meandry Odry jsou evropským přírodním fenoménem

se o dva projekty předložené obcí Kuźnia Raciborska – „Odra – řeka, která spojuje“ a „Dokumentace pro výstavbu nástupního místa příležitostí k rozvoji vodácké turistiky v polsko-českém příhraničí“ a jeden projekt Ratiboře – „Odra místem vodáckých dobrodružství pro celou rodinu“. V rámci toho posledního projektu se konaly čtyři nezávislé vodácké akce: sprint na trase od nástupního místa v Ratiboři k lávce na Odře, slalom, okruh kolem Ratiboře, aneb obeplutí města po Odře a kanálem Ulga, a také přeshraniční vodácká akce – sjíždění řeky z Bohumína do Ratiboře.

Dodatečnou atraktivitou Odry v česko-polském příhraničí je evropský přírodní fenomén, a to hraniční meandry Odry. Jedná se o jeden z posledních míst v ČR i Polsku, kde přírodní korytotvorné procesy přispívají k výskytu významných a vzácných druhů flory a fauny a který se na Odře zachoval mezi mostem Chałupki-Bohumín a soutokem s Olší. Mimochodem, chybějící regulace toku řeky na tomto úseku byla způsobena vznikem prusko-rakouské hranice v roce 1742. Zmíněné velmoci již sice dávno neexistují, ale mezistátní hranice zde zůstala. Hraniční meandry Odry jsou na polské straně od roku 2004 přírodním parkem (obszar chronionego krajobrazu) a na české straně přírodní památkou. Díky snaze organizace WWF bylo toto území o rozloze téměř 300 ha přihlášeno do evropského programu NATURA 2000. Pro rozvoj samotné řeky byl zpracován projekt s názvem „Prostor pro řeku“ („Przestrzeń dla rzeki“), který je realizován od roku 2005 a klade si za cíl skloubit průběh říčních procesů s nutnými protipovodňovými opatřeními, ochranou silnic, mostů a budov a také protierozním zabezpečením pro ochranu takových objektů. V roce 2006 byla turistům zpřístupněna naučná stezka podél meandrů Odry, která je určena jak pro pěší, tak cyklistům. Propagaci toho významného přírodního území se věnují také místní samosprávy. V r. 2009 Krzyżanowice a Bohumín vydaly v rámci projektu z Fondu mikroprojektů krásné album věnované meandrům. Letos, díky snaze nadace Kreatywny Śląsk, vznikl přírodovědný film „Graniczne meandry Odry“. Tento film můžete shlédnout na YouTube.

Nejatraktivnější jsou však meandry sledované přímo z hladiny řeky. Dnes již každý zájemce může bez větších problémů tímto územím projet, a to buď samostatně nebo jako účastník jedné z mnoha vodáckých akcí pořádaných na tomto úseku Odry místními samosprávami nebo různými sdruženími. Nemusí mít ani vlastní plavidlo, protože, jak již bylo zmíněno, lze využít služeb vodáckých půjčoven, které působí ve Starém Bohumíně a na polské straně v Zabelkowě.

Stále širší turistické a rekreační využití Odry je také skvělou náplní Strategie Euroregionu Silesia, kde se mezi úkoly mj. uvádí „rozvoj využití řeky Odry a jejích přítoků pro rekreační plavbu“, „podpora rozvoje atraktivity vodních ploch na území Euroregionu Silesia“, „vytvoření expozice řeky Odry“ či „vydání publikace «Cesta řeky Odry»“. Některé z těchto záměrů jsou již realizovány. Patří k nim například „Oderské fórum“, které se konalo v květnu letošního roku v Chałupkach. Jedná se o společnou iniciativu „Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje“ a polského „Sdružení pro rozvoj vnitrozemské plavby a vodních cest – Rada Kapitanów“ (Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Żeglugi Śródlądowej i Dróg Wodnych Rada Kapitanów Żeglugi Śródlądowej), která má být česko-polskou platformou pro splavnění Odry na úseku Kędzierzyn-Koźle – Ratiboř – Ostrava – Mošov.

Od pradávných dob lidé osidlovali místa v blízkosti řek. Řeky umožňovaly ekonomický, urbanistický a kulturní rozvoj mnoha měst, včetně Ratiboře, Bohumína, Ostravy. Po mnoho staletí Odra určovala identitu těchto měst a spoluvytvářela jejich dějiny. Byla také velmi často příčinou pohrom a neštěstí, kdy rozvodněná ničila lidský majetek a vyžádala si i lidské oběti. Díky stále lepšímu schopnostem soužití lidí s řekou však lze očekávat, že bude místem, které bude podporovat udržitelný rozvoj okolních území. Vznikající vodní nádrž Racibórz Dolny a již existující poldr Buków by měly účinně omezit výskyt takových katastrofických povodní, jakou byla například ta v roce 1997. Odra využívaná turisticky a rekreačně a v budoucnu možná i hospodářsky je a stále bude symbolem této části Slezska, symbolem celého Euroregionu Silesia.

Řeka Odra – symbol Euroregionu Silesia

Kulturní léto v Euroregionu Silesia

červen 2015 – Mezinárodní interpretační soutěž a festival Beethovenův Hradec

Mezinárodní interpretační soutěž a festival Beethovenův Hradec patří k nejvýznamnějším kulturním událostem pořádaným na území Euroregionu Silesia. Ve dnech 25.–28. června 2015 se ve Velké dvoraně Červeného zámku v Hradci nad Moravicí uskuteční již 53. ročník této soutěže, který je tentokrát určen pro studenty oboru viola z celého světa. V rámci slavnostního zahajovacího koncertu dne 25. června, který je zařazen do cyklu abonentních koncertů města Opavy, vystoupí Korngold kvartet a členové mezinárodní poroty. Milovníci vážné hudby si přijdou na své i na závěrečném večerním koncertu laureátů dne 28. června, který bude natáčet Český rozhlas. Mezi těmito dvěma koncerty pak ve dnech 26.–28. června proběhne samotná soutěž, která je také veřejnosti přístupná. Návštěvníci se mohou těšit na vystoupení několika desítek mladých soutěžících z celého světa.

<http://beethovenuv-hradec.eu.pl>

53. ročník Mezinárodní interpretační soutěže a festivalu Beethovenův Hradec se již tradičně uskuteční v prostorách Červeného zámku v Hradci nad Moravicí (viz foto na titulní straně zpravodaje).

červen 2015 Festival Budišovské letnice

36. ročník multižánrového kulturně-hudebního festivalu, který se pravidelně koná v Budišově nad Budišovkou, se uskuteční ve dnech 19.–20. června 2015. Festival láká úžasnými koncerty, které prezentují různé žánry, od lidových prvků přes rock až po akustickou hudbu.

www.budisovskeletnice.cz

červen 2015 Dny Ratiboře

Ratibořské městské slavnosti jsou pravidelnou akcí závažného charakteru. V letošním roce se budou konat na

náměstí Plac Długosza. Hlavním účinkujícím bude kapela Džem, jejíž koncert se uskuteční 20. června. Samozřejmě nebude chybět Jarmark sv. Marcela a vodácká akce „Pływadło“.

www.raciborz.pl

červenec 2015 – Mezinárodní hudební festival Colours of Ostrava

Tento mezinárodní multižánrový hudební festival se koná každoročně v Ostravě, od roku 2012 je situován do postindustriálního areálu Dolních Vítkovic. Kromě hudby festival nabízí i bohatý doprovodný program včetně workshopů, diskuzních panelů a také filmové a divadelní ukázky. Letošní ročník proběhne ve dnech 16.–19. července 2015.

www.colours.cz

červenec 2015 Reggae festival

Reggae festival je největší neplacený reggae festival v Polsku pořádaný již 12 let. Koná se v Městském parku ve městě Wodzisław Śląski. Letošní ročník se uskuteční ve dnech 24.–25. července. Tradicí festivalu je koncert kapely Tabu, která nebude chybět ani letos.

www.nmnz.p

srpen 2015 Kravařský odpust

Tato největší několikadenní pouťová slavnost s více než stoletou tradicí se koná v Kravařích vždy v srpnu, letos ve dnech 21.–24. srpna. Slavnost láká skvělými koncerty, četnými pouťovými atrakcemi, ohňostrojem a výtečným místním a regionálním občerstvením.

www.kravare.cz/turista/kravarsky-odpust

srpen 2015 Festival „Magia Rocka“

Magia Rocka je největší rockový festival v našem regionu. V pátek 28. srpna se příznivci tvrdší hudby jako každým rokem sejdou na prostranství u budovy obecního úřadu v Lyskách. Letos proběhne již třináctý ročník této akce. Nebude chybět ani sjezd motokářů, kteří každým rokem tento festival zpestřují svou přítomností.

www.lyski.pl

září 2015 Festival Bezručova Opava

Festival Bezručova Opava patří k nejstarším kulturním festivalům na území České republiky. Nabízí pestrou škálu všech druhů umění - literaturu, výtvarné umění, divadlo, film a hudbu. Každý ročník festivalu má své ústřední téma, pro jeho 58. ročník, který se uskuteční ve dnech 7.–30. září, bylo zvoleno téma „Pravda vítězí! (Někdy vyděsí!)“.

www.opava-city.cz/bezrucovaopava

Zveme vás do divadla

Na území české části Euroregionu Silesia se nachází několik významných divadelních scén, z jejichž nabídky si určitě vyberou milovníci divadla z obou stran hranice. Největším divadlem je **Národní divadlo Moravskoslezské v Ostravě** (www.ndm.cz). Jako jediné na Moravě a ve Slezsku má toto divadlo čtyři umělecké soubory – operu, činohru, balet a operetu/muzikál, které hrají pravidelně na dvou stálých scénách: v Divadle Antonína Dvořáka a Divadle Jiřího Myrona. Ročně divadlo nabízí téměř pět stovek představení. V září 2015 vkročí Národní divadlo moravskoslezské do své již 97. sezóny, v rámci které uvede 14 premiér, mezi jinými i legendární muzikál Jesus Christ Superstar. Symbolem nadcházející divadelní sezóny 2015/2016 v Národním divadle moravskoslezském je dominová kostka s dvojkou a čtyřkou, která symbolizuje dvě velké divadelní budovy a čtyři soubory.

K jejímu symbolu – dominové kostce – ředitel divadla Jiří Nekvasil říká:

„Domino je hra se spoustou možností, kombinací, vazeb a souvislostí. Hra pro čistou radost ze hry, hra s napětím, nečekanými možnostmi, kombinacemi, překvapení-

Slezské divadlo v Opavě patří k nejstarším divadelním scénám v České republice. Základní kámen Zemského divadla v Opavě, budovy dnešního Slezského divadla, byl položen před více než 210 lety – 1. května 1804.

mi. Hra může přinést i cestu, skrze hru můžeme dojít k poznání. A takové je a má být přece i divadlo.“

K nejstarším divadelním scénám v České republice patří **Slezské divadlo v Opavě** (www.divadlo-opava.cz). Základní kámen Zemského divadla v Opavě, budovy dnešního Slezského divadla, byl položen před více než 210 lety – 1. května 1804. V současné době má Slezské divadlo dva soubory – činoherní a operní, programová nabídka je však mnohem širší. Kromě činohry, opery a operety divadlo nabízí baletní či muzikálová představení a v neposlední řadě také koncerty. V květnu tohoto roku se divadlo připojilo k oslavám 70. výročí ukončení 2. světové války slavnostním uvedením koncertu Mozartova Requiem, které je jednou z nejkrásnějších mší za zesnulé v dějinách hudby. Také v nové sezóně 2015/2016 divadlo svým návštěvníkům nabídne koncerty a dále 9 premiér všech žánrů, mj. jednu z nejpobulárnějších oper – Carmen od Georga Bizeta.

Beskydské divadlo Nový Jičín (www.beskydskedivadlo.cz) je významnou kulturní institucí města s více stoletou tradicí. Divadlo uvádí širokou škálu divadelních žánrů od oper a operet až po experimentální divadelní projekty, má také speciální nabídku pro školy.

Divadlo Antonína Dvořáka v Ostravě je jednou ze dvou divadelních scén, které tvoří Národní divadlo moravskoslezské. Druhou scénou je pak Divadlo Jiřího Myrona.

Nové členské obce Euroregionu Silesia

Při ustavení Euroregionu Silesia v roce 1998 tvořily jeho členskou základnu jen dvě česká města a sedm polských obcí a měst. V průběhu více než 16 let se počet členů výrazně rozrostl a v tomto roce přibily další obce. Kromě 5 organizací se statutem přidružených členů tak dnes členskou základnu tvoří 57 českých a 22 polských obcí a měst s celkovým počtem obyvatel téměř 800 tisíc. Dnes vám představujeme naše nové čtyři členy.

Gmina Gaszowice (PL)

Kulturní středisko „Zámeček“ v Czernicy.

Gmina (obec) Gaszowice je vesnickou obcí ležící ve Slezském vojvodství, v Rybnickém okrese. Vznikla v roce 1973. Ke konci roku 2013 v obci žilo 9180 občanů. Obec má 5 částí (tzv. sołectwa): Gaszowice, Szczerbice, Piecie, Czernica a Łuków Śląski. Na jejím území jsou 2 mateřské školy, 3 základní školy 1. stupně a 1 základní škola 2. stupně. Díky své poloze má obec dobré dopravní spojení s městy Rybnik, Rydułtowy a Ratiboř. Na území obce se nachází mnoho lesních ploch, kterou jsou součástí komplexu sousedícího s nádrží Zalew Rybnicki. Obec leží v ratibořsko-osvětimské kotlině, 8 kilometrů západně od Rybniku v ochranném pásmu CHKO Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Obec se může pochlubit řadou míst, která stojí za návštěvu. Patří k nim mj. zámeček z 19. století v Czernici, v kterém dnes sídlí kulturní středisko.

Zpracováno na základě: www.gaszowice.pl,
www.zameczekczernica.pl

Obec Větrkovice (CZ)

Obec Větrkovice, která se nachází v okrese Opava, se rozkládá po obou stranách historické moravsko-slezské zemské hranice – větší část obce leží ve Slezsku, menší část zvaná Nové Vrbno na Moravě. Větrkovice patří mezi málo historických sídel, která mají zachovanou svou zakládací listinu (r. 1298). V současné době v obci žije 750 obyvatel. Je zde mateřská škola a 1. stupeň základní školy. V obci pracuje mnoho aktivních spolků, které v průběhu celého roku pořádají nejrůznější akce. K známým tradičním akcím patří „Větrkovská traktoriáda“, závody na podomácku vyrobených traktorech, nebo Konec masopustu, pořádaný místním Sbohem dobrovolných hasičů. Od roku 2005 obec spolupracuje se slovenskou partnerskou obcí Turčianské Kľačany.

Dominantou obce Větrkovice je kostel Nanebevzetí Panny Marie z 19. stol.

Zpracováno na základě: www.vetrkovice.cz

Gmina Nędza (PL)

Lesy obklopující rybníky v jižní části obce Nędza tvoří přírodní rezervaci Łęczczok, jednu z nejkrásnějších polských lesních a rybníčních rezervací. Foto: Tomasz Szczasnny

Gmina (obec) Nędza je vesnická obec se 7 tisíci obyvateli, která leží ve Slezském vojvodství, v ratibořském okrese. Území obce zaujímá 5 714 hektarů, a tak se řadí mezi středně velké obce Slezského vojvodství. Obec se skládá z těchto částí: Nędza, Zawada Książęca, Babice, Górki Śląskie, Ciechowice, Szymocice a Łęg. Mezi všemi vesnickými obcemi ratibořského okresu se vyznačuje největší mírou zalesnění a zároveň nejmenším podílem zemědělské půdy. Všechny lesy leží na území CHKO Cysterskie Kompozycje Rud Wielkich. Lesy obklopující rybníky v jižní části obce tvoří přírodní rezervaci Łęczczok, jednu z nejkrásnějších polských lesních a rybníčních rezervací. Obec je právem označována za ekologicky nejmístnější obec v celém Slezském vojvodství.

Zpracováno na základě: www.nedza.pl

Obec Jezdkovice (CZ)

Kaple v Jezdkovicích

Obec Jezdkovice, podobně jako Větrkovice, se nachází v okrese Opava a rozkládá se jak na území Slezska, tak na území tzv. moravských enkláv ve Slezsku. Založení obce je datováno rokem 1250. V letech 1618–1619 byl v obci postaven renesanční zámek, který je dnes sídlem obecního úřadu, klubovny mládeže a knihovny. K budově zámku přiléhá zámecký park, který slouží k pořádání kulturních akcí a trávení volného času. Do roku 1993 byly Jezdkovice součástí obce Stěbořice, dnes jsou samostatnou obcí s dvěma stovkami obyvatel.

Zpracováno na základě: www.jezdkovice.cz

Malý euroregionální kvíz

Co všechno víte o Euroregionu Silesia či programech přeshraniční spolupráce? Jak dobře rozumíte polsky? Vyzkoušejte si náš malý euroregionální kvíz a uvidíte!

- Ve všech příhraničních oblastech České republiky a Polska fungují euroregiony. Kolik jich je v ČR a kolik v Polsku?**
 - 13 v ČR a 16 v Polsku
 - 15 v ČR a 15 v Polsku
 - 11 v ČR a 20 v Polsku
- Euroregion Silesia patří v rámci Evropy k poměrně mladým a také poměrně malým euroregionům. Kdy byl založen a jaký počet obyvatel představuje jeho členská základna?**
 - Euroregion Silesia byl založen v září 1998 a v současné době jeho členská základna představuje 788 tisíc obyvatel
 - Euroregion Silesia byl založen v září 2003 a v současné době jeho členská základna představuje 1 milion obyvatel
 - Euroregion Silesia byl založen v září 2008 a v současné době jeho členská základna představuje 650 tisíc obyvatel
- Která města jsou sídly sekretariátů Euroregionu Silesia?**
 - Ostrava a Racibórz
 - Opava a Racibórz
 - Opava a Wodzisław Śląski
- Společným symbolem Euroregionu Silesia je řeka, která patří k nejvýznamnějším říčním tokům střední Evropy. O kterou řeku se jedná?**
 - řeka Morava
 - řeka Opava
 - řeka Odra
- Euroregion Silesia se může pochlubit několika NEJ. Jedním z nich je Slezské zemské muzeum v Opavě, které je v rámci celé České republiky:**
 - největší
 - nejstarší
 - nejmodernější
- Z Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR – PR 2007–2013 bylo schváleno k financování:**
 - 305 projektů českých a polských žadatelů
 - 505 projektů českých a polských žadatelů
 - 705 projektů českých a polských žadatelů
- Program česko-polské přeshraniční spolupráce pro období 2014–2020 se nazývá:**
 - Operační program přeshraniční spolupráce ČR – PR 2014–2020
 - Program přeshraniční spolupráce ČR – PR 2014–2020
 - INTERREG V-A ČR – Polsko
- Alokace na mikroprojekty v rámci Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia pro období 2014 – 2020 činí:**
 - 6,1 milionů eur
 - 3,5 milionů eur
 - 7,4 milionů eur
- Co to znamená, když se v polštině o něčem řekne, že je to „czeski film“?**
 - že je to zajímavé
 - že je to nesrozumitelné
 - že je to jednoduché
- Co znamená v češtině polské slovo „rzutnik“?**
 - skartovačka
 - klávesnice
 - dataprojektor

HODNOCENÍ:

10 (i více) správných odpovědí

Gratulujeme! Můžete se hned ucházet o práci v sekretariátu Euroregionu Silesia (byť zatím jen dobrovolnicou)! Euroregion zřejmě znáte, o programech česko-polské přeshraniční spolupráce taky něco víte a s polštinou určitě nebude problém. Pokud navíc znáte náš bulletin, jste náš člověk!

9 až 5 správných odpovědí:

I toto je docela dobrý výsledek, ale pro práci v sekretariátu Euroregionu Silesia to zatím nestačí. Doporučujeme Vám častěji číst náš bulletin, navštívit naše internetové stránky a hlavně některý z našich sekretariátů. Těšíme se na Vaši návštěvu!

Méně než 5 správných odpovědí:

Za tento výsledek Vás opravdu nemůžeme moc pochválit! Vaše návštěva některého z našich sekretariátů je bezpodmínečně nutná, náš bulletin by pro Vás měl být povinnou četbou. Ale nebudte smutní, pomůžeme Vám Vaše vědomosti zlepšit!

Výstavy v Euroregionu Silesia

k 70. výročí ukončení druhé světové války

TROPPAU 1945. OPAVA V ROCE NULA
Obecní dům Opava, 25. 4. - 28. 6. 2015

Po urputných bojích, dne 23. dubna 1945, osvobodila Rudá armáda Opavu. Do liduprázdného, vypáleného města se postupně vrací lidé, kteří jej museli ve spěchu opouštět. Začíná se roztáčet spirála souvislostí, návrat k běžnému život je nemožný, protože bytový fond a celá infrastruktura byla zničena, ve městě nefungovalo zásobování, lidé byli rozděleni a v blízkém okolí stále probíhaly boje s ustupující německou armádou. Výstava „Troppau 1945. Opava v roce nula“ se odkazuje na traumatizující zkušenost konce druhé světové války, jejíž následky zcela změnilы tvář města i skladbu jeho obyvatel. Hledá odpovědi na řadu otázek – Co se v Opavě a v jejím okolí dělo před příchodem fronty, jak probí-

haly boje o město a jaké následky si přelomové události roku 1945 vyžádaly. V názvu výstavy se záměrně odráží motiv počátku a konce, stejně jako komplikovaný vztah českého a německého elementu.

*(text převzat z programové nabídky
Opavské kulturní organizace)*

ČAS VÁLKY, ČAS MÍRU

Národní památník II. světové války
v Hrabyni, 2. 4. – 30. 11. 2015

Jak se vyvíjely poměry v jednotlivých částech Slezska v meziválečném a válečném období? Jak složité byly národnostní a územní problémy okupovaného Slezska a Ostravska? A jaké významné osobnosti z našeho kraje se podílely na osvobození slezského území? Odpověď na tyto a mnohé další otázky najdete na nové výstavě v Národním památníku II. světové války.

Čas války, čas míru – výstava, která zahajuje výstavní sezonu v Národním památníku II. světové války, přiblíží situaci ve Slezsku a na Ostravsku v letech nacistické okupace. Opomenuta nebude činnost odbojových skupin v oblasti Slezska a Ostravska, včetně dosud nepříliš známých ilegálních organizací. Pozornost bude věnována i problematice náletů na okupované oblasti v posledních válečných letech, jejíž následky budou demonstrovány na příkladu známého bombardování Moravské Ostravy dne 29. srpna 1944. Návštěvníci se mohou seznámit s bohatou vojenskou historií prostřednictvím jedinečných vystavených exemplářů – fotografií, písemností, zbraní a uniforem.

„Čas války, čas míru“ je však pouze první částí výstavního cyklu „Neklidné století“, jehož pokračováním se v září stane výstava věnovaná činnosti československé a české armády v průběhu 20. století.

*(text převzat z tiskové zprávy Slezského
zemského muzea v Opavě)*

Zveme Vás na výstavu

MUSEUM SILESIAE SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM 200 LET MUZEJNICTVÍ 1814

Čas války, čas míru

Slezsko a Ostravsko 1938–1945

2. 4. 2015 – 30. 11. 2015

Národní památník II. světové války, Hrabyně 192 • www.szm.cz
• otevřeno: duben – říjen denně 9 – 17 hod., listopad čt – ne 9 – 16 hod. • vstupné: základní 60,- Kč, zlevněné 30,- Kč, rodinné 130,- Kč

**Slezské
zemské
muzeum**